

Posiedzenie Doradczego Komitetu Politycznego

Państw Układu Warszawskiego

Moskwa, 20 sierpnia 1970 r.

Wystąpienie Sekretarza Generalnego RPK tow. N. Ceausescu

Celem naszego spotkania jest dokonać wymiany poglądów na temat układu ZSRR-NRF. Nie jesteśmy w stanie dać pełnej oceny, gdyż sytuacja jest zbyt skomplikowana. Chciałbym wyrazić jedynie niektóre sugestie naszej partii.

Bieg wydarzeń międzynarodowych w ostatnim czasie, rozwój sytuacji politycznej w Europie, w tym również zawarcie układu ZSRR-NRF jeszcze raz potwierdziły słuszność kierunku przyjętego w deklaracji bukareszteńskiej z 1966 r. w sprawie rozstrzygania spornych problemów drogą pokojową. Sytuacja międzynarodowa potwierdziła również ocenę naszego spotkania w Moskwie, w grudniu ub. roku, odnośnie pozytywnych zjawisk w NRF po utworzeniu rządu Brandta i w sprawie normalizacji stosunków z NRF. W opinii publicznej Europy i w NRF dokonały się przesunięcia w kierunku realizmu i pokoju. Zawarty układ stanowi ważny moment w sytuacji powojennej, jest aktem normalizacji stosunków w Europie i utrwaleniem się rezultatów II wojny światowej. Zgodnie z deklaracją bukareszteńską Rumunia zawsze konsekwentnie działała na rzecz normalizacji stosunków z NRF i innymi krajami kapitalistycznymi. Przyczyniało się to do osłabienia napięcia międzynarodowego i do umacniania sił pokojowych w krajach Zachodu. Temu służyła też moja wizyta w Paryżu, wizyta tow. Maurera w Bonn, rozmowy z Brandtem oraz inne kontakty z politykami krajów Zachodu, utrzymywane w duchu wzajemnego zrozumienia.

Układ ZSRR-NRF sprzyja atmosferze odprężenia w Europie i stanowi bardzo ważny krok w sytuacji powojennej. Postanowienia układu o tym, że państwa rezygnują z użycia siły przy regulowaniu spornych problemów i że będą je rozwiązywać tylko środkami pokojowymi, ma wielką wartość dla rozwoju pokojowych stosunków na świecie. W okresie

kiedy koła imperialistyczne uciskają inne narody i prowadzą politykę ich eksploatacji, teza o wyrzeczeniu się siły odgrywa wielką rolę dla sił walczących o pokój na całym świecie.

Ważną rzeczą jest, że obie strony - ZSRR i NRF w zaważym układzie przyjęli postanowienia o rozwoju i poprawie wzajemnych stosunków gospodarczych, kulturalnych i naukowo-technicznych. Doświadczenie pokazuje bowiem, że rozwój tych stosunków stanowi ważny element pokojowej koegzystencji pomiędzy państwami o różnych ustrojach społecznych i sprzyja poprawie atmosfery we wzajemnych stosunkach. Rzeczą doniosłą jest, że układ potwierdza terytorialną integralność państw ~~na~~ europejskich w ich obecnych granicach, w tym granicę na Odrze i Nysie oraz granicę między NRD i NRF, oraz stwierdza, że oba państwa nie mają żadnych pretensji terytorialnych wobec kogokolwiek. Jest to ważny czynnik zamknięcia drogi siłą odwetu i rewizjonizmu. Oceniając znaczenie układu zdajemy sobie oczywiście sprawę, że jest jeszcze wiele do zrobienia aby zlikwidować w pełni napięcie i ustanowić bezpieczeństwo w Europie. Każdy kraj socjalistyczny powinien więc rozwijać własne inicjatywy, rozszerzać kontakty z krajami imperialistycznymi, aby wnieść swój wkład do normalizacji i odprężenia. Uważamy za pozytywne rozmowy prowadzone pomiędzy PRL a NRF oraz pomiędzy NRD i NRF, w wyniku których powinno się osiągnąć uznanie NRD na gruncie prawa międzynarodowego. W grudniu 1969 r. na naradzie w Moskwie wypowiedzieliśmy się za tym, aby inne kraje socjalistyczne nawiązały stosunki dyplomatyczne z NRF. Stanowiło by to dobry bodziec dla pozytywnych tendencji w życiu politycznym NRF, dla sprawy bezpieczeństwa w Europie. Nie powinniśmy mieć bowiem złudzeń, jakoby w NRF nie było już sił reakcyjnych i odwetowych. Dlatego też trzeba popierać siły realistyczne w NRF i zachęcać je, jak również w innych krajach Europy Zachodniej. Kraje socjalistyczne powinny również działać na rzecz nawiązania przez wszystkie kraje kapitalistyczne stosunków z NRD. Rumunia nadal będzie zdecydowanie pracowała w tym kierunku. Bez żadnych warunków wstępnych trzeba

przyjąć oba państwa niemieckie do ONZ i do innych organizacji międzynarodowych. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych, udział obu państw w działalności międzynarodowych organizacji stworzą im możliwości wniesienia wkładu do sprawy pokoju.

Problem normalizacji sytuacji w Europie polega nie tylko na normalizacji stosunków w NRF. Ważne znaczenie ma rozwój współpracy, wzajemne kontakty między wszystkimi krajami europejskimi. Doświadczenie uczy, że spotkania, kontakty, wymiana poglądów, rozmowy stanowią ważne czynniki lepszego poznania się, utworzenia politycznych przesłanek w celu rozstrzygania sporów w duchu porozumienia i oparcia wzajemnych stosunków na zasadzie równouprawnienia.

Uważamy za słuszne zawarcie przez każde państwo Europy układu o wyrzeczeniu się siły ze swoimi sąsiadami i z innymi krajami. Byłby to nowy wkład do umocnienia sił antyimperialistycznych. Uważamy, że konieczne jest działanie na rzecz utworzenia stref dobrosąsiedzkich, np. na Bałkanach, w Europie centralnej i w innych rejonach kontynentu europejskiego. Zainteresowane kraje socjalistyczne powinny działać zdecydowanie w tym kierunku.

W referacie tow. Breżniewa poruszony został problem Berlina Zachodniego. Problem ten nurtuje opinię publiczną. Aby skryształizować sobie poglądy i opinie na ten temat uważamy za wskazane, aby ministrowie spraw zagranicznych naszych państw ^{kontynuowali} ~~przez prowadzić~~ rozmowy na ten temat. Każdy kraj socjalistyczny powinien działać jak najenergiczniej na rzecz osłabienia napięcia i rozwoju wzajemnej współpracy. Zwiększyć się powinno wysiłki w celu przygotowania i zorganizowania konferencji europejskiej.

Ważnym problemem jest akcja na rzecz powszechnego rozbrowienia, redukcji zbrojeń, szczególnie zbrojeń jądrowych. Kraje socjalistyczne powinny koordynować swoje wysiłki w akcji na rzecz rozbrowienia, gdyż realizacja realnych posunięć w tym zakresie była by ważnym czynnikiem w walce przeciwko siłom imperialistycznym. Ciężar zbrojeń jest bardzo

uciażliwy dla wszystkich narodów. Powinniśmy dążyć, aby osiągnąć chociażby niewielki postęp w zakresie redukcji zbrojeń, likwidacji baz wojskowych na innych terytoriach itd., aby sprzyjać procesowi rozbrojenia.

Podkreślamy prawo każdego narodu do decydowania o swoim losie, potrzebę oparcia stosunków międzynarodowych na zasadach niezależności, suwerenności i nie mieszania się w wewnętrzne sprawy innych państw.

W celu przygotowania i przeprowadzenia konferencji europejskiej pozytywne byłoby zorganizowanie Kongresu Narodów Europy z udziałem przedstawicieli szerokiej opinii publicznej. Potrzebne jest nasze energiczne działanie, aby zwołać ten Kongres.

Zgodnie z propozycjami ministrów spraw zagranicznych powinno się przygotować jesienią b.r. spotkanie konsultacyjne z udziałem przedstawicieli wszystkich zainteresowanych państw, w celu przygotowania ogólnoeuropejskiej konferencji.

Co się tyczy propozycji tow. Breżniewa, aby przy Doradczym Komitecie Politycznym UW stworzyć stały organ dla konsultacji w sprawach polityki zagranicznej, KC naszej partii uważa, że obecne ramy Układu Warszawskiego umożliwiają spotkania ministrów spraw zagranicznych, którzy mogą dyskutować na interesujące ich tematy. Wobec tego uważamy, że nie ma potrzeby powoływania jakiegoś dodatkowego stałego organizmu.
